



De koninklijke Loire

Het water op met een platbodem

Nathalie van Koot voer met collega-journalist David Scherpenhuizen over de Loire, de rivier die bekend is om zijn kastelen en wijn. Ze tekende haar ervaringen op en brengt verslag uit vanaf het dek en de oevers.

TEKST EN BEELD: NATHALIE VAN KOOT

‘KIJK DAAR BOVEN HET WATER, EEN visarend! Die is echt heel zeldzaam hier,’ roept schipper Aurélien. Ik tuur de hemel af en zie de witte onderkant van de gracieuze roofvogel glinsteren in het zonlicht. Er gaat een scheut van opwinding door me heen. De boot is amper onderweg vanuit Chaumont-sur-Loire of we hebben al iets unieks gezien. De schipper legt uit dat de visarend begin 20e eeuw bijna uitstierf, omdat de veren zo geliefd waren voor chique dameshonden. Hoe konden vrouwen ooit zo dom zijn, fluister ik tegen David. Gelukkig zijn de tijden wat dat betreft veranderd.

Aurélien is een donkerharige, goedlachse Gallische charmeur. Hij is nog geen dertig jaar oud en doet niets

liever dan met zijn vaste gezellin, de hond Fiona, op zijn boot zijn liefde voor de rivier Loire delen met toeristen. Hoe kan dat beter dan met een *toue*, een traditionele platbodem die al eeuwenlang over de majestueuze rivier vaart? Vroeger werden deze boten gebruikt om kruiden, wijnvaten en etenswaren te vervoeren. Nu laten wij ons op de stroom meevoeren in de richting van de Atlantische Oceaan, waar de langste rivier van Frankrijk na ruim duizend kilometer in uitmondt.

Weelderige bossen

Het is vroeg in de ochtend en ik ril, want ondanks het schitterende weer is het nog koud op het water. Aurélien ziet

dat ik bibber en hij geeft me een kop koffie. Ik krijg het er meteen warm van. Met zijn weelderige bossen en zandbanken is de Loire veel ongerepter dan ik had verwacht.

De stroom wordt hier en daar onderbroken door eilandjes die bevolkt

Als je in het kasteel van Blois rondloopt, dan voelt het alsof je in een film over de renaissance terecht bent gekomen



worden door druk kwetterende vogels. Tussen het gekwetter door hoor je af en toe rinkelende fietsbellen van fietsers die langskomen en enthousiast naar ons zwaaien. Fiona blaft naar de voorbijgangers en rent kwispelend heen en weer over de boot, terwijl Aurélien gepassioneerd vertelt over de planten en dieren. Volgens hem beschrijven *les Ligériens* hun rivier liefkozend als een ‘grillig prinsesje met een eigen willetje’.

Zijn opmerking doet me denken aan het kasteel van de vuursalamander en het stekelvarken. Dit klinkt misschien als een fabel van Jean de La Fontaine, maar het bestaat echt. Het is het kasteel van Blois, dat we een dag eerder bezochten.

Ratjetoe van bouwstijlen

Blois had het tijdens de Honderdjarige Oorlog tussen Engeland en Frankrijk zelfs tot hoofdstad van Frankrijk geschopt. Verschillende generaties Franse monarchen hebben in het koninklijke kasteel gewoond. Lange tijd

had het paleis een rol vergelijkbaar met dat van Versailles. Het paleis in Blois bestaat eigenlijk uit vier gebouwen in verschillende stijlen: een middeleeuwse, een renaissancestijl, een gotische en een klassieke vleugel.

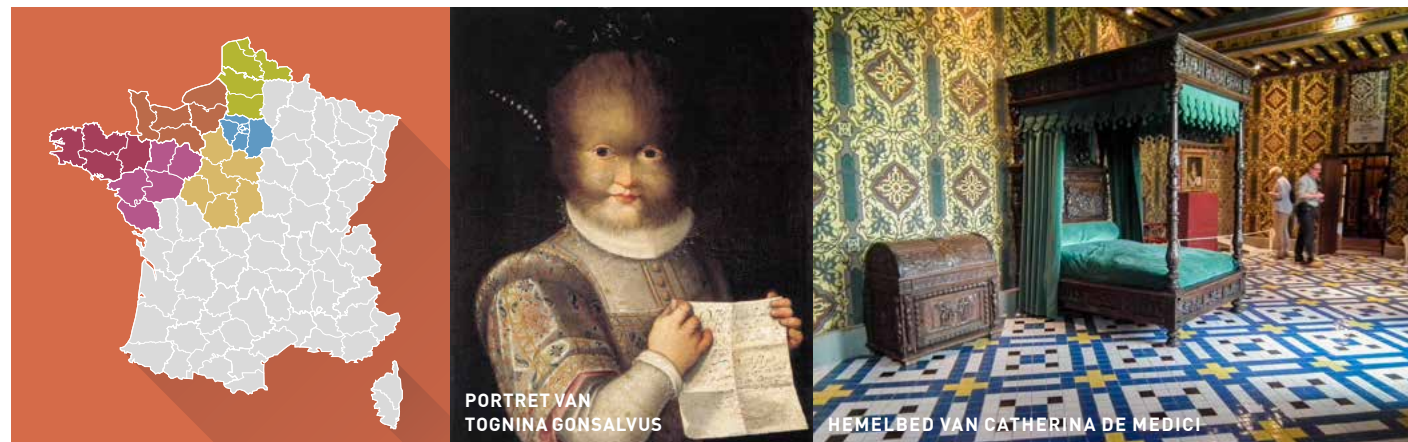
Boven de ingang, aan een weids plein met kinderkopjes, prijkt een beeld van een trotse koning Lodewijk XII te paard. Als we onder de toegangspoort doorduiken, belanden we op een rijk versierd binnenhof. Hier zie je overduidelijk de vier verschillende bouwstijlen. Elke heerser wilde natuurlijk zijn stempel drukken en liet een vleugel bouwen volgens de laatste mode. Ik vind het een beetje een ratjetoe, maar dat maakt het wel interessant.

Het meest in het oog springende van het binnenplein is de enorme wenteltrap tegen de renaissancestijl vleugel, die in opdracht van koning Frans I is gebouwd. Het zou niet mistaan in Florence of Siena. Vanaf de trap heb je een prachtig uitzicht op het binnenhof.

Vuursalamanders en stekelvarkens

En dan zie ik voor het eerst de beestjes. Het wemelt ervan. Overal vuursalamanders en stekelvarkens aan de muren. Een rare combinatie, zul je denken, maar niet als je beseft dat het stekelvarken het embleem was van koning Lodewijk XII. Het beest moest zijn tegenstanders angst inboezemen omdat het zijn stekels uitsteekt. Misschien niet zo verwonderlijk dat het ‘Lodewiekje’ uiteindelijk niet zo goed is vergaan.

De vuursalamander is het symbool van koning Frans I en symboliseert zijn Latijnse motto ‘Nutrisco et extinguo’. Vrij vertaald betekent dat: ‘Ik koester het goede en verbrand het slechte.’ Volgens de legende trotseerde een vuursalamander de vlammen zonder te verbranden. Zo kon Frans I zijn vijanden ongeschonden vermorzelen en genieten van de goeie dingen in het leven, zoals zijn paleis in Blois en de prachtige troonzaal. Dit is dan ook een van de



PORTRET VAN
TOGNINA GONSALVUS

HEMELBED VAN CATHERINA DE MEDICI



AMBOISE



hoofdattracties van het kasteel met een kopie van de koninklijke troon. Als je er rondloopt, dan voelt het alsof je in een film over de renaissance terecht bent gekomen. Dat is niet zo vreemd, want de imposante zaal heeft vaak als filmdecor gediend, zoals in *Jeanne d'Arc* van regisseur Luc Besson.

Vanaf een eilandje zie je het kasteel van Amboise en de tuinen in hun volle glorie, uitgestrekt over een bergkam op zo'n vijftig meter boven de rivier

Belle en het Beest

In het kasteel krijgen we een rijk tableau voorgeschoteld. Een van mijn favorieten is het hemelbed van Catherina de Medici, de Italiaanse die halverwege de 16e eeuw koningin was en in Blois haar laatste adem uitblies. Overal in het kasteel staat aardewerk tentoongesteld en aan de muren hangen stemmige schilderijen en wandtapijten. Eén schilderij is bijzonder fascinerend, dat van de Italiaanse kunstenares Lavinia Fortana. Ze heeft een jonge hoveling geportretteerd met hirsutisme, overmatige haargroei in haar gezicht. Het meisje Tognina (Antonia) Gonsalvus heeft echt bestaan en is opgegroeid aan het Franse hof. Haar Spaanse vader, die dezelfde aandoening had, werd 'aapmens' genoemd, omdat de aandoening in die tijd nog onbekend was. Hij trouwde met een prachtige

vrouw en dat gegeven is waarschijnlijk de inspiratie geweest voor het verhaal van *Belle en het Beest*.

Prehistorisch monster

Ik word ruw verstoord uit mijn mijmeringen over het behaarde meisje in Blois door een bever die plots in het water plonst en wegzwemt. Aurélien stuurt de boot naar de kant en springt op de oever. Een afgeknaagde, omgevallen boom getuigt ervan dat we de bever tijdens zijn werkzaamheden hebben gestoord. Onze schipper graaft wat zand op en nodigt me uit om eraan te ruiken. Een beetje aarzelend steek ik mijn neus naar voren, haal diep adem en deins meteen terug. Een brede glimlach verschijnt op zijn gebruinde gezicht: dit is de typische geur van een mannetjesbever, zegt hij. David kijkt heel bedenkelijk terwijl we verder varen.



AMBOISE: LICHT- EN GELUIDSPEKTAKEL



Een paar kilometer met de stroom mee ontmoeten we twee vissers die hun netten aan het leeghalen zijn. De vangst van vandaag is vrij mager, maar er zitten toch nog een paar joekels bij, waaronder een meerval van ruim een meter lang. Het lijkt wel een prehistorisch monster. Later op de dag zal de vangst op een bord ergens in de Loirestreek opgediend worden. Verser kan het niet!

Licht- en geluidspektakel

Het is al laat in de middag als we aanmeren in Amboise. We installeren ons op het terras van Le Shaker. Dit café-restaurant ligt op een eilandje in de Loire dat met een brug verbonden is met de oever. Het koninklijke kasteel en de tuinen zie je hier in hun volle glorie, uitgestrekt over een bergkam op zo'n vijftig meter boven de rivier. We bestellen een typische witte wijn uit de

streek, een Sauvignon de Touraine, bij een verse *filet de sandre de Loire*.

Terwijl we genieten van onze maaltijd kleurt de ondergaande zon de muren van het paleis van Frans I in goud. Boven de spitse torens drijven roze-witte wolken door de lucht. Na het diner slenteren we over de oude brug het middeleeuwse stadje in. De benedenstad is een wirwar van gezellige, smalle straten met sfeervolle restaurants, cafés en terrasjes. Het geroezemoes en het gerinkel van glazen vullen de straten met een ontspannen ambiance. In het historische centrum leidt een steil straatje naar de ingang van het kasteel. Bij de in renaissance-stijl geklede medewerkers kopen we een kaartje dat toegang geeft tot de wonderen van het kasteel, waar ons een bijzonder licht- en geluidspektakel wacht. Honderden figuranten doen mee

in de prachtigste kostuums en zelfs ruiters te paard denderen door de tuinen die als decor dienen. De show vertelt het dramatische verhaal van 'onze' Frans I; de koning die geen koning had mogen worden. Ik ben blij dat het lot anders heeft beslist en dat wij zo veel eeuwen later een kijkje kunnen krijgen in het rijke verleden van de koninklijke rivier de Loire.

EN ROUTE

Meer info

Heeft u interesse om een natuurtocht over de Loire te maken? Neem contact op met Millière Raboton, homme de Loire: milliere-raboton.net